Utdannings-
direktoratet

Forslag om endring av tilbodsstruktur og læreplan for vg2 sal, service og reiseliv

Status
Innsend til Utdanningsdirektoratet.
Innsendt og stadfesta av instansen via: cd@fagforbundet.no

Innsend av
Christian Danielsen

Innsend dato
28. august 2025

På vegner av
Fagforbundet

Målgruppe
Organisasjon (Privat)

Stilling
Rådgiver

✓ Eg stadfestar at fråsegna er på vegner av heile oppgitte organisasjon.

1. Bakgrunn

Udir har etter forslag frå Fagleg råd for sal, service og reiseliv (FRSSR) utgreidd behovet for å slå saman programområda på vg2 til eitt felles vg2 innanfor utdanningsprogrammet Sal, service og reiseliv (SSR). Forslaget inneber at vg2 sal og reiseliv (SR) og vg2 service, sikkerheit og administrasjon (SSA) blir slått saman til eitt nytt vg2.

Utfordringane som vart skissert av forslagstillarane var at det er ujamn fordeling av søkjarar til dei to vg2-programområda på SSR, at elevar ikkje opplever reelle valmoglegheiter sidan skular ikkje kan tilby alle programfaga grunna låge søkjartal, at mange elevar sluttar etter vg1 og at det er utfordringar med å rekruttere lærlingar til lærefag som byggjer på vg2 SSA. Med bakgrunn i ein brei utgreiing, anbefalte Udir i juni 2024 at endringsforslaget sendast på høyring, saman med nytt forslag til namn på programområdet og ny læreplan. Kunnskapsdepartementet (KD) støtta forslaget og at konsekvensane av å tilby berre eit vg2 i eit yrkesfagleg utdanningsprogram vert høyrt.

I denne høyringa ber vi difor om tilbakemeldingar på både forslaget om endringa av tilbodstrukturen, moglege konsekvensar, alternative namn på eit eventuelt nytt vg2 og utkast til læreplan.

2. Om endring i tilbodstrukturen

Støttar du forslaget om å slå saman dei to vg2-programområda vg2 sal og reiseliv og vg2 service, sikkerheit og administrasjon?

✓ **Ja**

Kommentar
Den nye læreplanen for VG2 er delt inn i programfagene økonomi og administrasjon (169t), kommunikasjon og markedsføring (168t) og sikkerhet og beredskap (140t). Det ser derfor ut som at begge de to tidligere programområdene, salg og reiseliv og service, sikkerhet og administrasjon, er inkorporert i den nye læreplanen på en god og balansert måte.

Utfordringene en har sett innenfor faget med ujevn fordeling av søkere, manglende reelle valgmuligheter og høyt frafall i VG2 innenfor de eksisterende to programområdene ser ut til å være godt ivaretatt og svart ut på en gjennomtenkt måte, både strukturelt og faglig.
Ett felles VG2 løp vil gi bedre utnyttelse av ressurser og økt fleksibilitet for skolene, en felles læreplan vil gi en bredere kompetanse og en tverrfaglig og praksisnært tilnærming med fokus på elevmedvirkning er alle grep som kan bidra til økt motivasjon og flere muligheter for elevene og dermed lavere frafall.

Ivaretek samanslåinga ein god progresjon i utdanningsprogrammet?

✓ **Ja**

Kommentar
Den nye læreplanen ser ut til å bygge videre på kompetansen fra Vg1 på en god måte, og den gir en bred og strukturert progresjon mot Vg3. Den kombinerer praktiske og teoretiske ferdigheter innen både salg, service, reiseliv og sikkerhet, og gir elevene et bredt grunnlag for videre spesialisering. Kompetansemålene dekker sentrale elementer som er relevante for lærefagene innen både salgsfag, reiselivsfag og sikkerhetsrelaterte fag.

Ivaretek samanslåinga vg3-faga sitt innhald?

✓ **Ja**

Ingen kommentar frå instansen

Kva konsekvensar kan ei samanslåing av dei to vg2-programområda medføre?

Kommentar
Av konsekvenser en sammenslåing kan medføre kan det på den positive siden nevnes

- Større fleksibilitet for skolene.
- Bedre ressursutnyttelse.
- Flere reelle valgmuligheter for elevene.
- Økt rekruttering til lærefag med lav søkning.

På den negative siden kan det nevnes:
- Risiko for at enkelte fagområder (f.eks. reiseliv eller sikkerhet) får mindre plass lokalt.
- Behov for bredere kompetanse hos lærere.
- Vanskeligere å fordype seg tidlig.

Kva bør det nye programområdet heite? Vel eitt av tre alternativ:

Vel eitt alternativ

- ○ Vg2 sal,service og reiseliv
- ◉ **Vg2 sal, service, sikkerheit og reiseliv**
- ○ Vg2 service og kommunikasjon

3. Om innhald i læreplanen

Er læreplanen tilstrekkeleg framtidsretta og relevant for behova i arbeidslivet?

✓ **Ja**

Kommentar
Den foreslåtte læreplanen fremstår som både fremtidsrettet og relevant for arbeidslivet. Den vektlegger Bærekraft og etikk, digital kompetanse og kunstig intelligens, innovasjon og entreprenørskap, tverrfaglighet og praktisk problemløsning. Verdier som respekt, mangfold, demokrati, medborgerskap og bærekraft er tydelig integrert i både fagbeskrivelsen og kompetansemålene.

Når det kommer til navnet på det nye programområdet, er det vår mening at det bør komme tydelig frem at faget omfatter både salg, service og sikkerhet, beredskap. Av de foreslåtte alternativene i høringen er det derfor VG2 salg, service, sikkerhet og reiseliv som er mest treffende.

Er sentrale verdiar synleggjort i læreplanen på ein god og relevant måte?
Teksten om sentrale verdiar skal beskrive kva verdiar og prinsipp frå overordna del som faget særleg kan bidra til å realisere gjennom opplæringa.

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Beskriv kjerneelementa det mest sentrale innhaldet elevane skal lære i programfaga?
Kjerneelementa skal ramme inn det viktigaste innhaldet i programområdet og beskrive det elevane må kunne for å meistre og bruke kompetansen i programfaga.

✓ **Ja**

Kommentar
De tre kjerneelementene «Kommunikasjon og service», «Sikkerhet og beredskap» og «Forretningsdrift» fanger opp de viktigste ferdighetene og kunnskapsområdene elevene trenger i programfagene. Navnene gir også et tydelig bilde av innholdet i kjerneelementene, da «Forretningsdrift» omfatter økonomi, administrasjon og drift, «Sikkerhet og beredskap» er relatert til det gamle programfaget service, sikkerhet og administrasjon og «Kommunikasjon og service» omfatter både salg, kundebehandling og markedsføring.

Er namna på kjerneelementa beskrivande for innhaldet?

✓ **Ja**

Ingen kommentar frå instansen

Er dei utvalde tverrfaglege temaa ein sentral del av det faglege innhaldet i programfaga?
Det er berre tema som er ein sentral del av faget som skal vere beskrive i læreplanen.

✓ **Ja**

Kommentar
Det bør foreslås at det samiske perspektivet i læreplanen styrkes gjennom å inkludere det i de tverrfaglige temaene «Demokrati og medborgerskap» og «Bærekraftig utvikling», der urfolks rettigheter og perspektiver naturlig hører hjemme.

Er dei utvalde grunnleggjande ferdigheitene integrert i kompetansemåla på ein god måte?
Tekstane om grunnleggjande ferdigheiter skal beskrive korleis ferdigheitene er ein del av kompetansen i faget og nødvendige reiskapar for læring og utvikling. Ferdigheitene skal vere integrert i kompetansemåla der dei er relevante.

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Ivaretek namna på programfaga innhaldet i kompetansemålsetta?

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Kva for eit av desse alternativa føretrekk du på det foreslåtte programfaget Sikkerheit og beredskap?

Ikkje svart

Dekker kompetansemåla i alle tre programfaga det viktigaste elevane skal ha lært etter vg2?
Kompetanse er å kunne tileigne seg og bruke kunnskapar og ferdigheiter til å meistre utfordringar og løyse oppgåver i kjende og ukjende samanhengar og situasjonar. Kompetanse inneber forståing og evne til refleksjon og kritisk tenking. Kompetansemålsetta til saman skal vere i tråd med kompetansedefinisjonen.

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Legg kompetansemåla til rette for lokal tilpassing?
Elevane skal utvikle kompetanse slik det er uttrykt i læreplanen for faget. Kompetansemåla skal vere utforma slik at du kan tilpasse opplæringa til eleven på mange ulike måtar og ut frå faga sitt innhald.

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Legg kompetansemåla til rette for ein god progresjon?
Kompetansemåla skal legge til rette for ein god progresjon frå opplæring i skule til opplæring i bedrift.

✓ **Ja**

Ingen kommentar frå instansen

Legg læreplanen til rette for samisk innhald?
Den samiske kulturarven er ein del av kulturarven i Noreg og gjennom opplæringa skal lærlingane få innsikt i det samiske urfolket sin historie, kultur, samfunnsliv og rettar. Elevane skal lære om mangfald og variasjon innanfor samisk kultur og samfunnsliv.

✕ **Nei**

Kommentar
Når det kommer til mangfold og samisk innhold er det eksplisitt nevnt i den foreslåtte læreplanen at elevene skal lære å «skape opplevelser av og formidle fortellinger om norsk og samisk kultur, natur og geografi». Med kun en referanse til samisk innhold kunne det samiske perspektivet vært mer inkludert i de tverrfaglige temaene som demokrati og medborgerskap og bærekraftig utvikling, der urfolks rettigheter og perspektiver naturlig hører hjemme.

Har læreplanen eit realistisk omfang ut frå årstimetalet?

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Er det ein god samanheng mellom tekstane i «Om faget» og innhaldet i kompetansemåla?

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Er teknologiutviklinga godt ivareteken i læreplanen?

✓ **Ja**

Ingen kommentar frå instansen

Er språket i læreplanen klart og tydeleg?

Veit ikkje

Ingen kommentar frå instansen

Generell kommentar
Fagforbundet støtter endringen av VG2 i utdanningsprogrammet.

Med helsing

Bjørg Rafoss Tronsli
avdelingsdirektør

Anne Katrine Kaels
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent